SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 195/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [redacted], [redacted], [redacted], zastúpeného ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Peter Szárszoi, s.r.o., Štefánikova 8, Michalovce, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Stk/16/2022 zo 6. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.
Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označeným rozsudkom najvyššieho správneho súdu o zamietnutí kasačnej sťažnosti, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Okrem toho žiada náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že rozhodnutím Okresného úradu Trebišov, odboru všeobecnej vnútornej správy (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) z 20. augusta 2020 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“). Tým, že 9. augusta 2019 fyzicky napadol poškodeného a to tak, že ho udrel jedenkrát rukou do oblasti pravého oka, čím mu spôsobil zranenie, a to pomliaždenie pravej očnej gule s krvnou podliatinou na hornej a dolnej mihalnici pravého oka s podráždením spojovky pravého oka s dobou liečby a práceneschopnosti 5 – 6 dní, úmyselne narušil občianske spolunažívanie drobným ublížením na zdraví. Na základe toho mu prvostupňový správny orgán uložil pokutu vo výške 50 eur a povinnosť uhradiť trovy konania spojené s prejednávaním priestupku vo výške 16 eur.

3. Dané rozhodnutie potvrdil Okresný úrad Košice, odbor opravných prostriedkov (ďalej len „druhostupňový správny orgán“) rozhodnutím z 23. decembra 2020 a odvolanie sťažovateľa zamietol.

4. Proti rozhodnutiu druhostupňového správneho orgánu sťažovateľ podal správnu žalobu, ktorú Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 6Sa/5/2021-53 z 11. mája 2022 ako nedôvodnú zamietol, keďže dospel k záveru o správnosti a zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy. Spáchanie skutku vo forme nepriameho úmyslu bolo preukázané výpoveďami poškodeného, svedkov a znaleckým posudkom. Podľa krajského súdu bol spôsob konania sťažovateľa neadekvátny, lebo úder vo vzťahu k poškodenému spôsobil zranenie. Sťažovateľ nebol zranený a nešlo o nutnú obranu.

5. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“). V nej namietal nevysporiadanie sa s obligatórnymi znakmi priestupku a so zásadou in *dubio pro reo* a spôsob, akým krajský súd posúdil oprávnenosť použitia nutnej obrany proti poškodenému. Na pozadí dlhodobých sporov medzi zúčastnenými osobami a pociťovaním obáv, strachu a preľaknutia v čase fyzického útoku argumentoval tým, že len odvracal priamo hroziaci útok. Okrem toho namietal aj odklon krajského súdu od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

6. Najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom kasačnú sťažnosť sťažovateľa zamietol. Po konštatovaní riadne zisteného skutkového stavu a správne určenej právnej kvalifikácii skutku vyhodnotil aj dostatočné vysporiadanie sa s formou zavinenia v podobe nepriameho úmyslu. Vo vzťahu k námietke o použití nutnej obrany proti hroziacemu útoku nepovažoval postup sťažovateľa v podobe fyzického útoku ako reakciu na zakrytie mobilného telefónu a odtlačenie ruky sťažovateľa rukou poškodeného za primeraný. Navyše, tento nebol podľa názoru najvyššieho správneho súdu vzhľadom na všetky okolnosti ani potrebný, keďže povaha skutku naznačovala skôr odvetu sťažovateľa proti poškodenému. Napokon najvyšší správny súd nezistil nedostatky právneho posúdenia ani odklon od ustálenej rozhodovacej praxe.

II.
Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ podal po vydaní rozsudku najvyššieho správneho súdu ústavnú sťažnosť, ktorou namieta porušenie práva na spravodlivý proces uvedením dôvodov protiústavnosti tohto rozhodnutia v jeho priestupkovej veci. Ťažisková sťažnostná námietka je viazaná na arbitrárnosť a nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia. V jednotlivých sťažnostných okruhoch vymenúva pochybenia najvyššieho správneho súdu, pre ktoré by malo dôjsť k uplatneniu kasačnej právomoci ústavného súdu:
a) uznanie viny sťažovateľa bez objasnenia a odôvodnenia všetkých štyroch obligatórnych znakov priestupku;
b) neposkytnutie dostatočných odpovedí, a to najmä na nedostatočné zistenie skutkového stavu, na argumentáciu o nutnej obrane, neskúmanie celého sledu udalostí, ignorovanie skutočnosti svedčiacich v prospech sťažovateľa, prispôsobenie skutkovej vety, preukázanie obavy, strachu, preľaknutia a pod.;

c) skúmanie zavinenia bez nedôvodného a svojvoľného nezohľadnenia celého priebehu incidentu medzi zúčastnenými osobami;
d) nenáležité preskúmanie okolností vylučujúcich protiprávnosť obmedzením sa na skúmanie následku. a nie primeranosti obrany, resp. neskúmanie objektívnych okolností prípadu (napr. tri zdatné osoby pred sťažovateľom), ako aj subjektívneho stavu osoby odvracajúcej útok (pocit nebezpečenstva);
e) neposkytnutie odpovede na argumentáciu týkajúcu sa požiadavky na presné a úplné zistenie skutkového stavu, preto nie je možné posúdiť, z akých dôvodov sa zaoberal len skutočnosťami svedčiacimi v neprospech sťažovateľa a prečo nevyhodnotil skutočnosti svedčiace v prospech sťažovateľa;
f) odklon od ustálenej rozhodovacej praxe pri konštatovaní zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov, v ktorých absentuje náležité objasnenie všetkých rozhodujúcich okolností dôležitých pre posúdenie veci;
g) neoboznámenie sa s rozhodnutiami, na ktoré v súvislosti s odklonom v kasačnej sťažnosti poukázal sťažovateľ.

III.
Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu z dôvodov vád nesprávne a neúplne zisteného skutkového stavu veci, nesprávneho právneho posúdenia viny zo spáchania priestupku proti spoločenskému spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona o priestupkoch a nezohľadnenia jeho nutnej obrany, ktoré neboli napravené v konaní pred správnymi súdmi.

9. Neposkytnutie dostatočných odpovedí či neskúmanie podrobne nastolených otázok (hlavne skutkového charakteru) pred správnymi súdmi predstavuje rozhodnú námietku, s ktorou sa sťažovateľ nástojčivo obrátil na ústavný súd a ktorá dominuje celej ústavnoprávnej argumentácii. Kým kasačný súd považoval na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že skutkový stav tak, ako bol zachytený vo výroku prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu, bol zistený správne, tak sťažovateľ namietal, že správne súdy sa v odôvodnení svojich rozhodnutí dostatočne nevysporiadali s ním podrobne prednesenou procesnou obranou. Okrem primárnej úlohy ústavného súdu posúdiť a vyhodnotiť ústavnú udržateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu je nastolenou témou v tomto konaní aj miera kasačného prieskumu v priestupkovom konaní, v ktorom bol sťažovateľ uznaný vinným za drobné ublíženie na zdraví (fyzický útok v podobe napadnutia rukou do oblasti tváre poškodeného) a za ktoré mu bola uložená pokuta vo výške 50 eur.

10. K nosnej námietke sťažovateľa týkajúcej sa nedostatočného zistenia skutkového stavu sa vzťahujú body 27 a 28 napadnutého rozsudku. Z týchto pasáži podľa názoru ústavného súdu vyplýva preukázaná a dostatočná miera praktickej istoty (podporená vykonanými a vyhodnotenými dôkazmi), že skutkové zistenia správnych orgánov a na to nadväzujúca právna kvalifikácia skutku (bod 29) boli správne ustálené. Najvyšší správny súd v obsahu napadnutého rozsudku adekvátne reagoval na kasačnou sťažnosťou (aj správnou žalobou) nastolenú výhradu proti posúdeniu (i) zavinenia (body 29 a 30) a (ii) nutnej obrany (bo 31), keď zopakoval už konštatovanú neprimeranosť fyzického útoku sťažovateľa. Vzhľadom na uvedené východiská ústavný súd nemá

žiadne výhrady proti skutkovým a právnym záverom v tejto priestupkovej veci. Preto je možné uzavrieť, že nie je možné nájsť prvky arbitrárnosti v tom, ako sa najvyšší správny súd, resp. aj krajský súd vysporiadali s obranou sťažovateľa vo vzťahu k deju, ktorý sa odohral medzi ním a poškodeným.

11. Pokiaľ ide o sťažovateľovu výhradu, ktorú možno zjednodušene a všeobecne opísať ako prehliadanie či ignorovanie celého spektra ním tvrdených okolností týkajúcich sa posudzovaného skutku, ide podľa názoru ústavného súdu o polemiku s tým, či bola zo strany správnych orgánov aj správnych súdov dostatočným spôsobom naplnená povinnosť zistenia skutkového stavu veci. K tomu ústavný súd uvádza, že každý typ konania verejno-právneho charakteru (s prihliadnutím na jeho predmet a podstatu), a to najmä v závislosti od intenzity zásahu do práv a oprávnených záujmov osôb dosahuje rôznu mieru praktickej istoty o ustálení skutkového stavu, pričom platí, že čím intenzívnejší zásah, tým vyššia miera praktickej istoty musí byť dosiahnutá. Iná (značne vysoká) miera dosiahnutej praktickej istoty o skutkovom stave sa žiada v prípade ukladania trestu odňatia slobody a iná v prípade ukladania pokuty za priestupok. Premietnutím týchto všeobecných úvah na okolnosti priestupkovej veci sťažovateľa by bolo ďalšie posudzovanie už náležite zisteného skutkového stavu a zohľadňovanie ďalších výhrad o nutnej obrane či zavinení podľa predstavy sťažovateľa nadbytočné, a to aj v kontexte s dodržiavaním procesnej ekonómie (čl. 17 Civilného sporového poriadku v účinnom znení v spojení s § 5 ods. 1 SSP).

12. Ústavný súd uzatvára, že najvyšší správny súd odpovedal na argumenty sťažovateľa adekvátnym a ústavne udržateľným spôsobom; právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania. Napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu nesignalizuje takú príčinnú súvislosť medzi jeho obsahom a označenými právami sťažovateľa garantovanými ústavou a dohovorom, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť porušenie označených práv po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Z tohto dôvodu odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu